

Klimaat en groene Groei

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

Auteur

TER BESLISSING

Datum

28 november 2024

Kenmerk

KGG / 95733374

nota

Beantwoording Kamervragen over het opschalen
en toepassen van waterstof in de industrie

Kopie aan

Parafenroute

Bijlage(n)

Mede namens/met akkoord van Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat

Aanleiding

Op 6 november 2024 ontving u de schriftelijke vragen van de leden Bontenbal (CDA), Erkens (VVD), Grinwis (CU) en Vermeer (BBB) over de overstap van de industrie naar groene waterstof en de raffinageroute¹. Bijgevoegd ontvangt u de beantwoording op deze vragen.

Geadviseerd besluit

U kunt de bijvoegde beantwoording op de vragen ondertekenen mede namens de staatssecretaris van IenW en deze verzenden aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- De schriftelijke vragen zijn gesteld naar aanleiding van het artikel in de Telegraaf, getiteld 'Industrie vreest einde groene waterstof: "Dit plan legt er een bom onder"', en hebben betrekking op het toepassen van een correctiefactor voor de raffinageroute als onderdeel van de implementatie van RED-III vervoer, waardoor de raffinageroute mogelijk minder aantrekkelijk wordt.
- Door het toepassen van een correctiefactor wil IenW bewerkstelligen dat de directe inzet van hernieuwbare waterstof in mobiliteit meer loont dan de inzet van hernieuwbare waterstof in raffinaderijen. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan zowel de Europese waterstofverplichting als het nationale klimaatdoel voor mobiliteit.

¹ 2024Z17519

- In de derde voortgangsbrief implementatie RED-III vervoer² heeft IenW het voorstel voor de hoogte van de correctiefactor gedeeld op basis van onderzoek uitgevoerd door TNO, waarvan het eindrapport als bijlage is meegestuurd naar de Kamer.
- In aanloop naar deze derde voortgangsbrief waren vanuit de markt al signalen ontvangen dat een dergelijke correctiefactor niet bijdraagt aan het komen tot een gezonde businesscase voor nieuwe of reeds gedane investeringen in waterstoffabrieken met behulp van elektrolyse. Hierover bent u ook voorafgaand aan het versturen van de derde voortgangsbrief geïnformeerd.
- Na de publicatie van voornoemde Kamerbrief zijn ook brandbrieven geschreven aan u en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat met zorgen van een soortgelijke strekking; een correctiefactor zorgt dat de waarde van inzet van hernieuwbare waterstof in raffinaderijen (sterk) afneemt, waardoor het voor raffinaderijen niet aantrekkelijk wordt om hernieuwbare waterstof in te zetten en elektrolyserprojecten derhalve een belangrijke afzetmarkt verliest.
- Als onderdeel van het TNO-onderzoek is ook naar voren gekomen dat er partijen in de waterstofsector zijn die een correctiefactor ondersteunen, omdat hiermee potentieel meer hernieuwbare waterstof in raffinaderijen kan worden afgezet waarvoor dan meer elektrolysecapaciteit nodig is.
- Voorts zijn er partijen die hebben aangegeven gebaat te zijn bij snelle duidelijkheid omtrent de raffinageroute en de wettelijke implementatie hiervan. Mede om deze reden is het voorstel voor de correctiefactor al voor de sluiting van de tweede openingsstelling van de OWE-tender bekend gemaakt.
- Naast de schriftelijke vragen zijn er tijdens de begrotingsbehandeling van uw ministerie over de correctiefactor voor de raffinageroute diverse vragen gesteld en is een motie ingediend door de leden Bontenbal en Vermeer over een onderzoek naar hoe de raffinageroute eruit moet zien om maximaal bij te dragen aan de verduurzamingsdoelstellingen van de industrie³.
- De voornoemde motie is door de Kamer aangenomen. In samenwerking met IenW wordt inmiddels invulling gegeven aan deze motie. U wordt op de hoogte gehouden over de voortgang en de uitkomsten.
- Tijdens de behandeling van de mondelinge vraag d.d. 3 december 2024 van het lid Rooderkerk (D66) naar aanleiding van het NRC-bericht 'Terwijl twee ministeries ruziën, raken de klimaatdoelen steeds verder uit zicht'⁴ heeft de Minister van Infrastructuur en Waterstaat toegezegd om schriftelijk te reageren op het dossier van de raffinageroute dat als een van de voorbeelden in het NRC-bericht werd aangehaald. Met de beantwoording op de schriftelijke vragen wordt ook tegemoet gekomen aan deze toezegging van de minister IenW.
- De antwoorden zijn ambtelijk afgestemd met IenW en akkoord bevonden door de Staatssecretaris van IenW.

Toelichting

- De raffinageroute behelst de inzet van hernieuwbare waterstof in raffinaderijen voor de productie van conventionele transportbrandstoffen en biobrandstoffen. Deze route wordt gezien als een aanjager voor de opschaling van elektrolysecapaciteit in Nederland.

² Kamerstuk 32 813, nr. 1419

³ Kamerstuk 36600-XXIII-32

⁴ 2024Z20029

- In de eerste voortgangsbrief implementatie RED-III vervoer⁵ heeft het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) de vormgeving van de raffinageroute kenbaar gemaakt met inbegrip van de correctiefactor.
- De inzet van hernieuwbare waterstof in raffinaderijen draagt wel bij aan de Europese lidstaatverplichting in RED-III voor het gebruik van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong (in het Engels afgekort als RFNBO) voor mobiliteit, maar niet aan het nationale klimaatdoel voor mobiliteit; de vermindering van CO₂-uitstoot vindt namelijk plaats in de industrie.
- In opdracht van IenW heeft TNO onderzoek gedaan naar de hoogte van deze correctiefactor voor de vier sectoren die een RFNBO-subverplichting opgelegd krijgen: land, binnenvaart, zeevaart en luchtvaart. Hierbij heeft TNO gekeken naar het verschil in (de verwachte) kosten bij directe inzet van hernieuwbare waterstof of import van synthetische brandstoffen (zogenaamde 'e-fuels') en de kosten via de raffinageroute.

⁵ Kamerstuk 32 813, nr. 1383